

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/76120 GK 74

Sayı : 72079556-61
Konu : Soru Önergesi (7/76120)

25.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.12.2022 tarihli ve 1140437 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Turan AYDOĞAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76120 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YALIN
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

**İstanbul Milletvekili Sayın Turan AYDOĞAN'a Ait 7/76120 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması (TÜGPA) ile üniversitede eğitim gören gençlere; aile ve arkadaş ilişkilerine ve bu gençler etrafında şekillenen toplumsal ilişkilere yönelik çeşitli kurum ve kuruluşlarca kullanılabilecek nitelikli bilimsel bilgi edinilmesi hedefinden yola çıkılarak üniversitede eğitim gören gençlerin hayat rutinleri ve alışkanlıklarının, boş zaman aktivitelerinin, aile ve arkadaş bağlarının incelenerek bu yönde bir profil çıkarılması, gerekli noktalarda önlem alınması ve destek oluşturulmasına yönelik politika önerilerine zemin hazırlanması amaçlanmaktadır.

Araştırma serisinin ilki 2016 ve ikincisi 2019 yılında olmak üzere “Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması” çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırma serisinin üçüncüsü 2022 yılı Ağustos ayında başlatılmış olup saha çalışması tamamlanmıştır.

Söz konusu “Kadının Çalışmasına Bakış” içerikli soru TÜGPA soru formunun Aile ve Arkadaş ilişkileri alt başlığında yer almaktadır. Bu soru hali hazırda istihdam öncesi dönemde olan üniversite öğrencilerinin kadının çalışmasına bakış açısını ölçmek ve bu konuda üretilecek politikalara yön vermek amacıyla sorulmuştur. Söz konusu soru 2016 ve 2019 yıllarında yapılan TÜGPA ve hali hazırda Resmi İstatistik Programı kapsamında gerçekleştirilen Türkiye Aile Yapısı Araştırması’nda (TAYA) yer almaktadır.

Soru önergesine konu olan sorular, alanında uzman akademisyenler ve uzmanların katılımıyla bilimsel temelde hazırlanmakta olup soruların hazırlanması sürecinde odak grup görüşmeleri ile kadının çalışmasına yönelik algılar derlenmekte ve nicel soru formuna seçenek olarak adapte edilmektedir.

Diğer taraftan, kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımız; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla sıfır tolerans ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında 2007 yılından bu yana düzenli olarak ulusal eylem planları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Ulusal eylem planlarının yanı sıra 2016 yılından bu yana tüm illerimizde kadına yönelik şiddetle mücadele il eylem planları da yerelin ihtiyaçları ve özellikleri dikkate alınarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. 1 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe giren Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)’nin daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla da yıllık faaliyet planları hazırlanmaktadır. Bakanlığımız koordinasyonunda Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı imzalanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Ulusal eylem planlarının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları 81 ilimizde hazırlanmıştır. Ayrıca 2017-2018 yıllarında erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele kapsamında bazı illerde konuya özel il eylem planı hazırlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile 2006 yılından itibaren düzenli olarak “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” toplanmaktadır. Komitenin 15. Toplantısı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı başkanlığında Adalet ve İçişleri Bakanlarının teşrifleriyle 25 Kasım 2021 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. 81

il düzeyinde ise, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumların katılımı ile en üst düzeyde katılım sağlanarak toplanmaktadır.

81 ilimizde bulunan 82 adet Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) de 6284 Sayılı Kanun kapsamında, şiddet mağduruna yönelik tedbirlerin takibi ve izlenmesi ile psikososyal destek, hukuki destek, eğitim ve mesleki destek, sağlık desteği, ekonomik destek ve rehberlik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri sunmaktadır. Türkiye genelinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi 2.779 kapasite olmak üzere toplam 149 kadın konukevi 3.624 kapasite ile hizmet vermektedir. İlçe düzeyinde sosyal hizmet müdahalesi ve takibini sağlamak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde hizmet sunmak amacıyla 391 Sosyal Hizmet Merkezi bünyesinde şiddetle mücadele irtibat noktası oluşturulmuştur.

Bakanlığımız bünyesinde çalışan “Alo-183 Sosyal Destek Hattı” ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde geliştirilen KADES mobil uygulaması gibi teknolojik araçlardan şiddetle mücadelede faydalanılmaktadır.

Farkındalık artırma çalışmaları kapsamında 2007 yılından itibaren başlatılan eğitimlerle bugüne kadar; 1.415.277 er ve erbaş, 75.000 kamu görevlisi, 106.389 din görevlisi, 195.693 sağlık görevlisi, 359.033 öğretmen ve 457.024 kolluk görevlisi olmak üzere toplam 2.628.416 kişiye eğitim ve seminerler verilmiştir. Muhtarlara yönelik eğitimlere 2021 yılının ikinci yarısında başlanmıştır. Bu kapsamda, 2021 yılının ikinci yarısı 184 eğitim gerçekleştirilmiş olup toplam 5.841 muhtara ulaşılmıştır. Ocak 2022'den 22 Ağustos 2022 tarihine kadar 334 eğitim gerçekleştirilmiş olup toplam 10.250 muhtara ulaşılmıştır. Bu kapsamda toplam 16.091 muhtara ulaşılmıştır. 81 ilde hizmet sunan ASH İl Müdürlüğü, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları tarafından düzenlenen farkındalık faaliyetleri (eğitim, seminer, konferans) kapsamında 2021 yılında 70.376 kamu personeli, 37.561 vatandaş, 11.873 muhtar, 10.753 üniversite personeli ve öğrencisi, 7.199 er-erbaş ve 6.061 bedelli askere ulaşılmıştır. 01.01.2022-30.09.2022 tarihleri arasında 34.213 kamu personeli, 31.115 vatandaş, 12.371 muhtar, 12.196 üniversite personeli ve öğrencisi, 7861 er-erbaş olmak üzere toplamda 97.756 kişiye ulaşılmıştır. Bakanlığımız ile UNICEF iş birliğinde erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi kapsamında konuya ilişkin eğitimler gerçekleştirilerek toplamda 1.230 kamu görevlisine ulaşılmıştır. 23-26 Mayıs'ta Van ilinde ve 6-9 Haziran 2022 tarihleri arasında Mardin ilinde “Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının Desteklenmesi Eğitim Programı” düzenlenmiş, programa 21 ilden 130 personel katılmıştır. Ekim itibarıyla Aksaray ve Afyon illerinde de benzer programlar yapılmıştır.

1 Temmuz 2021 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında “kadın cinayetlerinin nitel ve nicel analizine ilişkin periyodik araştırmalar gerçekleştirilecektir” faaliyetine yer verilmiştir. Bu kapsamda Ulusal Eylem Planının daha etkin uygulanması ve izlenmesi amacıyla Bakanlığımız ile Adalet, İçişleri, Sağlık, Milli Eğitim Bakanlıkları ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol çerçevesinde uygulanmaya başlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Faaliyet Planında da kadın cinayetlerine ilişkin araştırmalar yürütülmesine ilişkin faaliyetler yer almaktadır. Söz konusu faaliyetler çerçevesinde ilgili taraflarca çalışmalara başlanmıştır.

Kadın cinayetlerine ilişkin verilerin sağlıklı tutulması, kadın cinayetleri ile ilgili doğru tespitlerin yapılması, şiddetle mücadelede doğru politikaların oluşturulmasında önem arz etmektedir. Tüm şiddet vakaları İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel

Komutanlığındaki ilgili uzman ekip tarafından tasnif edilmekte ve ilgili veriler bu birimlerce kayıt altına alınmaktadır. Bu kapsamda derlenen veriler İçişleri Bakanlığımızca kamuoyu ile periyodik olarak paylaşılmaktadır.

Bakanlık olarak kadına yönelik şiddetle mücadele alanında yasal düzenlemeler, farkındalık yaratma ve eğitim çalışmaları, koruyucu hizmet sunumu ve şiddet mağdurlarının güçlendirilmesi, kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi başlıkları altında çok boyutlu ve tüm tarafların katkısı ile kararlılıkla çalışmalar sürdürülmektedir.

Diğer taraftan işgücü piyasasında kadınların güçlenmesi, kadınların çalışma hayatına katılımlarının artırılması konuları ülkemizin temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Gerek yasal gerekse politika düzeyinde konuya ilişkin önemli düzenlemeler gerçekleştirilmiş olup önemli proje ve faaliyetler hayata geçirilmektedir.

Yasal alanda, çalışma hayatında kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadın istihdamının desteklenmesi, iş ve aile yaşamının uzlaştırılması amacıyla önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Kadınların ekonomik hayata katılımlarına ilişkin politika düzenlemeleri kapsamında ise; 11. Kalkınma Planının (2019-2023) “Kadın” bölümünde, kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığı önlemek, kadınların toplumsal hayatın tüm alanlarında hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını ve güçlenmelerini sağlamak temel amaç olarak belirlenmiştir. Bölümün sayısal hedefleri incelendiğinde kadınların ekonomik hayattaki konumlarının güçlendirilmesine yönelik hedeflerin 2023 yılı sonuna kadar;

- Kadın işgücüne katılım oranının %38,5’e,
- Kadın istihdam oranının %34’e,
- Kendi hesabına çalışanlar içindeki kadın oranının %20’ye
- İşveren olarak çalışanlar içindeki kadın oranının %10’a

yükseltilmesi olarak yer aldığı görülmektedir.

Ayrıca, Türkiye’de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2018-2023 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda 2023 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel amacıyla kurgulanmıştır.

Uygulama düzeyinde ise Bakanlığımızca yürütülen “Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi”, “Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi”, “Geleceğini Kuran Genç Kadınlar (NEET Kadınlar) Projesi”, “Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri”, “Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi” ve gerçekleştirilen diğer çalışmalar ile farkındalık oluşturulmasına ve kadınların işgücüne katılımının artırılmasına katkı sunulmaktadır.